

Nr. 17, 3. jun. 2009

[Virksomhederne kan lettere rekruttere, side 1](#)

[Ledige kun sjældent i aktivt tilbud på en virksomhed, side 3](#)

[Flere og flere unge modtager varig offentlig forsørgelse, side 5](#)

Virksomhederne kan lettere rekruttere

Virksomhederne har langt lettere ved at rekruttere i dag, end de havde for et år siden. Der er dog fortsat mange områder med mangel på arbejdskraft.

Det kommer nok ikke som en overraskelse for ret mange: Faren for en generel overophedning på det danske arbejdsmarked er drevet over.

Det er blevet lettere for virksomhederne at få stillinger besat. I 1. halvår 2009 kunne virksomhederne ikke besætte ca. 8.000 stillinger med personer med de ønskede kvalifikationer. Et år tidligere var ca. 39.000 stillinger forgæves blevet søgt besat. Det viser Arbejdsmarkedsstyrelsens halvårlige publikation *Rekruttering*.

Antal forgæves rekrutteringer i udvalgte brancher, 1. halvår 2008 og 2009

Branche	2008	2009	Ændring i procent
Sundhed og socialvæsen	6.345	2.823	-56
Handel	7.237	1.044	-86
Industri	3.587	275	-92
Undervisning	694	267	-62
Bygge og anlæg	4.150	495	-88
Alle brancher	39.185	8.320	-79

Kilde: Rekruttering 1. halvår 2008 og 2009.

Note: Tabellen viser antallet af forgæves rekrutteringer i alt og i de 5 brancher med flest beskæftigede.

Udvikling betyder, at der i nogle brancher i praksis ikke længere er mangel på kvalificeret arbejdskraft. Det gælder for eksempel i bygge og anlæg.

Ifølge professor ved Århus Universitet og medlem af Arbejdsmarkedskommissionen, Michael Svarer, er det ikke underligt, at der er forskelle mellem brancherne.

"Færre virksomheder skal have besat stillinger. I for eksempel byggebranchen har beskæftigelsen været unaturlig høj i de foregående år, og det var forventeligt, at den ville vende tilbage til et mere naturligt niveau", siger han.

Stadig mangel på arbejdskraft

I nogle sektorer er der stadig mangel på kvalificeret arbejdskraft. Det gælder især inden for den offentlige sektor.

Sygeplejersker, pædagoger og lægesekretærer er nogle af de stillinger, virksomhederne stadig har svært ved at rekruttere kvalificerede medarbejdere til.

Michael Svarer mener, at ledige og jobcentre derfor skal huske, at der stadig er brancher, hvor det er let at få job.

"Den enkelte ledige og jobcentrene skal være opmærksomme på, om det ikke er en mulighed for dem at søge over til områder med fortsat arbejdskraftmangel som eksempelvis sundhedsfaglige og pædagogiske område", siger han.

Ledige får stadig jobs

Selvom presset på arbejdsmarkedet er taget af, og ledigheden stiger, er der stadig mange job at søge.

En opgørelse fra Arbejdsmarkedsstyrelsen viser, at ud af de knap 12.000 personer, der

kom på dagpenge i første uge af 2009, havde 2/3 forladt ydelsen igen ved udgangen af marts måned.

Ifølge Michael Svarer betyder det, at jobcentrene skal fortsætte deres arbejde uændret.

"Jobcentrene skal fortsætte med at holde et stærkt fokus på, at de ledige er omstillingsparate og søger job. Der er ledige jobs, og der er ledige, der får job," siger han.

Ledige kun sjældent i aktivt tilbud på en virksomhed

Ikke engang en ud af ti ledige er i et aktivt tilbud på en virksomhed. Det til trods for, at tilbud på en virksomhed er den korteste vej til job.

For langt de fleste er et forløb på en virksomhed den korteste vej til job. Alligevel var kun godt 20.000 ud af knap 230.000 ledighedsberørte i et aktivt tilbud på en virksomhed i april 2009.

Både blandt modtagere af kontanthjælp og a-dagpenge er et virksomhedsrettet tilbud en forholdsvis sjælden aktivitet. I begge grupper er ni procent i et sådant tilbud.

Skiller man de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere ud for sig – er niveauet lidt højere. I denne gruppe er 13 procent i et virksomhedsrettet tilbud.

Ydelsesmodtagere med virksomhedsrettet indsats

	Antal	Andel
Kontanthjælp, alle	9.449	9 pct.
- Heraf arbejdsmarkedsparete	4.836	13 pct.
A-dagpenge	11.189	9 pct.
I alt	20.638	9 pct.

Kilde: Jobindsats.dk.

Note: Kontant- og starthjælp, berørte personer. En virksomhedsrettet indsats er defineret som løntilskud, virksomhedspraktik og voksenelever fra ledighed.

Det er særdeles veldokumenteret, at den mest effektive aktivering sker i en konkret virksomhed.

Derfor er det ifølge Anne-Birte Kylling, der er direktør i konsulentfirmaet DISCUS, vanskeligt at forstå, at den virksomhedsrettede aktivering ikke bruges oftere.

”Al erfaring viser, at den virksomhedsrettede indsats virker bedst. Så der burde være flere ledige, der fik en sådan indsats,” siger hun.

Forskel fra jobcenter til jobcenter

Ser man på alle kontanthjælpsmodtagere under et, er det ikke i alle jobcentre, andelen i virksomhedsrettede tilbud er så lav som ni procent. Der er stor spredning imellem jobcentrene.

I jobcentre som Vejle og København er det for eksempel kun mellem 3 og 4 procent af kontanthjælpsmodtagerne, der er i et virksomhedsrettet tilbud. I jobcentre som Lemvig og Syddjurs er det mere end 20 procent.

Andel kontanthjælpsmodtagere med virksomhedsrettet aktiv indsats

	Bund 5	Top 5
Vejle	3 pct.	Rebild 20 pct.
Ballerup	3 pct.	Egedal 20 pct.
Hørsholm	3 pct.	Lemvig 20 pct.
København	4 pct.	Nordfyns 21 pct.
Frederikssund	4 pct.	Syddjurs 23 pct.

Kilde: Jobindsats.dk.

Note: Kontant- og starthjælp, alle matchgrupper, berørte personer.

”Hvis man vil ligge i den høje ende, skal man som jobcenter tage en aktiv beslutning om, at man vil prioritere den virksomhedsrettede indsats, og så skal hele jobcenterorganisationen arbejde efter den strategi. Man skal opbygge et tæt samarbejde med et antal virksomheder, så man finder ud af, hvad man kan bruge den enkelte virksomhed til. Og så skal man sørge for løbende at få nye virksomheder på banen,” siger Anne-Birte Kylling.

Det er ifølge Anne-Birte Kylling en myte, at en virksomhedsrettet indsats kun virker i forhold til nogle målgrupper:

”Indsatsen virker også i forhold til kontanthjælpsmodtagere langt fra arbejdsmarkedet. Det viser erfaringerne fra de såkaldte virksomhedscentre, hvor 2.000 kontanthjælpsmodtagere foreløbigt har været aktiveret i en virksomhed med god effekt,” siger hun.

Virksomhedsrettet – også når ledigheden stiger

Forskere fra Handelshøjskolen i København

har undersøgt effekten af aktivering på to forskellige tidspunkter. Det ene tidspunkt var i 1995, hvor ledigheden var faldende. Det andet tidspunkt var i 2002, hvor ledigheden var stigende.

Konklusionen på undersøgelsen er klar. Uanset om ledigheden går op eller ned, bringer privat jobtræning flere i beskæftigelse end andre aktiveringsformer.

Kilde: "Effekten af forskellige aktiveringsredskaber", R. H. Jacobsen, CEBR, 2006.

Flere og flere unge modtager varig offentlig forsørgelse

Fra 2004 til 2008 – midt i en kraftig højkonjunktur – er antallet af unge med varige offentlige ydelser steget med 14 procent.

Ledigheden har været i bund, og der er færre unge på grund af små årgange. Til trods for det, er der flere og flere unge, der modtager en varig offentlig ydelse.

Antallet af unge under 30 år med en varig offentlig ydelse er steget fra godt 10.000 fuldtidspersoner i 2004 til godt 11.500 i 2008. Det er en stigning på 14 procent.

Der er i dag tre varige offentlige ydelser, som man i princippet kan modtage frem til folkepensionsalderen, når man en gang er visiteret. De tre ydelser er førtidspension, ledighedsydelse og fleksjob.

Der er en stigning i antallet af unge med alle tre ydelser, men både i 2004 og 2008 er førtidspension den dominerende ydelse.

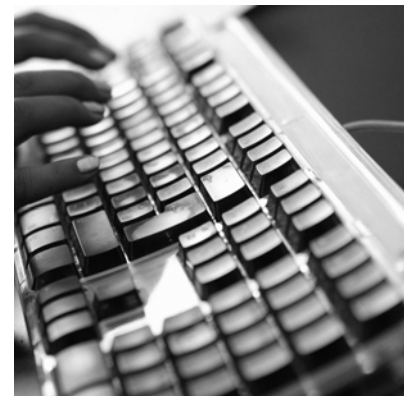
Mere end 80 procent af de unge med varig ydelse modtager førtidspension.

Svært at spå om helbredet om 30 år

Når unge kommer på en permanent offentlig ydelse, så er det alvorligt for både den unge selv og for samfundet. Konsekvensen er nemlig en lang årrække med offentlig forsørgelse og en meget ringe chance for at få et normalt arbejdsliv.

Jørgen Søndergaard, formand for Arbejdsmarkedskommissionen, synes at det er en bekymrende udvikling.

”Det er alvorligt, at stadigt flere unge modtager varige forsørgelsesydelse. Spørgsmål er, om det er hensigtsmæssigt, at de tildeles en varig ydelse som førtidspension. Det er sandsynligt, at nogle af disse unge på et tidspunkt inden for de næste 30 år vil få en bedre arbejdsevne”, siger han.

Unge under 30 år på varig offentlig forsørgelsesydelse, fuldtidspersoner

	2004	2005	2006	2007	2008	Stigning 2004-2008
Ledighedsydelse	379	471	482	440	459	80
Fleksjob	1.391	1.498	1.603	1.700	1.720	329
Førtidspension	8.404	8.588	8.950	9.116	9.405	1.001
I alt	10.174	10.557	11.035	11.256	11.584	1.410

Kilde: Jobindsats.dk

Store personlige konsekvenser

Det, at blive modtager af en permanent offentlig ydelse i så ung en alder, kan have store konsekvenser for de unge. Forventningerne og kravene til dem forsvinder, og nogle bliver med tiden isolerede.

”Nogle af de unge ville sandsynligvis kunne opnå en bedre livssituation og blive mere integreret, hvis de fik tilbudt en kvalificeret indsats. Men det får de ikke. Når der først er tilkendt pension, ophører samfundets tilbud og samfundets forventninger om bidrag til egen forsørgelse. Det kan nogle godt klare. Andre bliver isolerede og bliver

misbrugere af alkohol og stoffer”, siger Jørgen Søndergaard.

Vigtigt med en tidlig indsats

Det er vigtigt, at stoppe stigningen i antallet af unge, der modtager en permanent offentlig ydelse. Men det er ikke en let øvelse, mener Jørgen Søndergaard.

”Der er ingen hurtige svar. Men nøglen til en løsning ligger efter min opfattelse i en

mere kvalificeret indsats for unge på kontanthjælp og sygedagpenge. En indsats, der udvikler deres arbejdsevne og dermed giver dem bedre forudsætninger for at deltage på arbejdsmarkedet. Og så skal samfundet anerkende deltagelse på arbejdsmarkedet – også når den unge kun kan yde et lille bidrag”, siger Jørgen Søndergaard.